



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci navrhovatele - **Vláda České republiky**, se sídlem Praha 1, náměstí E. Beneše 4, proti odpůrci „**Jirkov 21. století**“, se sídlem Kostelní 71, 431 11 Jirkov, za kterou jedná předseda L. K., v řízení o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I.** Návrh na pozastavení činnosti politické strany „Jirkov 21. století“ **se zamítá.**
- II.** Odpůrci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 24. 3. 2005 podala u Nejvyššího správního soudu Vláda ČR (dále jen „navrhovatel“) návrh na pozastavení činnosti politické strany „Jirkov 21. století“ (dále jen „odpůrce“) podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnil navrhovatel tím, že odpůrce opakovaně nesplnil svoji zákonnou povinnost každoročně předložit Poslanecké sněmovně vždy do 1. dubna výroční finanční zprávu (§ 18 odst. 1 zákona o politických stranách). Proto se navrhovatel domnívá, že činnost odpůrce je v rozporu s ustanovením § 4 písm. a) zákona o politických stranách, a navrhuje pozastavit jeho činnost.

Dne 30. 5. 2005 odpůrce soudu sdělil, že učinil veškeré kroky k tomu, aby pominuly důvody pozastavení činnosti této strany, protože rozpočtovému výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR byly předloženy chybějící výroční finanční zprávy včetně auditů ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1, 2 zákona o politických stranách. Přílohou tohoto sdělení jsou kopie výročních finančních zpráv odpůrce za roky 2002, 2003 a 2004 včetně zprávy auditora o ověření roční účetní závěrky uvedené politické strany za označené roky.

Navrhovatel dne 23. 11. 2005 k výzvě Nejvyššího správního soudu sdělil, že k předmětným dodatečně předloženým výročním finančním zprávám odpůrce nebylo přijato příslušné usnesení Poslanecké sněmovny PČR, jakožto orgánu příslušného k posouzení úplnosti těchto zpráv; případné zpětvzetí návrhu je závislé na závěrech tohoto orgánu.

Rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve své zprávě z 27. 2. 2006, č. j. RV/21.2.2006/1906/80 sdělil k žádosti Nejvyššího správního soudu, že odpůrce předložil své výroční finanční zprávy za roky 2002 až 2004 dne 31. 5. 2002 a doplnění za tyto roky dne 30. 11. 2005. Došlo k tomu však až po přijetí usnesení rozpočtového výboru, které bylo podkladem pro jednání Poslanecké sněmovny, konaném dne 15. 5. 2005. Proto se jím rozpočtový výbor a poté Poslanecká sněmovna bude zabývat v dubnu 2006. Rozpočtový výbor osvědčil, že materiály předložené odpůrcem budou projednány v uvedeném termínu.

Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle ustanovení § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

Podle ustanovení § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z ustanovení § 18 odst. 1 stejného zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až e) tohoto ustanovení. Podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

Z obsahu spisu soud zjistil zejména následující skutečnosti. Z usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 21. 5. 2003, č. 495, ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2002 a z usnesení Poslanecké sněmovny č. 1136 ze dne 7. 5. 2004 vyplývá, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávy za roky 2002 a 2003 a z tohoto důvodu Poslanecká sněmovna požádala vládu o podání návrhu na pozastavení jeho činnosti. Součástí spisu jsou dále kopie výročních finančních zpráv odpůrce za roky 2002, 2003 a 2004 opatřených otiskem razítka podatelny Poslanecké sněmovny ze dne 31. 5. 2005. Tyto zprávy jsou systematicky členěny podle ustanovení

§ 18 odst. 1 zákona o politických stranách a obsahují zprávy auditora o ověření roční účetní uzávěrky s výrokem bez výhrad.

Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh není důvodný.

Z údajů obsažených ve spise (konkrétně z citovaných usnesení Poslanecké sněmovny) je patrné, že odpůrce nesplnil zákonem uložené povinnosti, když opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, výroční finanční zprávu za rok 2002 a 2003 a nesplnil tak zákonnou povinnost stanovenou v ustanovení § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany. Soud nicméně vycházel z ustanovení § 96 s. ř. s., podle něhož o návrhu na pozastavení činnosti politické strany rozhoduje soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Primárním smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je totiž vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Za situace, kdy politická strana po podání návrhu na pozastavení činnosti svým aktivním jednáním vadný stav sama napraví, je však zjevně protismyslné její činnost pozastavovat, neboť v opačném případě by nebyl respektován účel tohoto právního institutu.

Na této skutečnosti nic nemění ani to - jak uvádí navrhovatel - že zatím nebylo přijato příslušné usnesení Poslanecké sněmovny PČR, které by konstatovalo úplnost uvedených výročních finančních zpráv. Z dikce zákona je totiž zřejmé, že výroční finanční zprávy jsou Poslanecké sněmovně předkládány „k informaci“ a slouží zejména k naplnění principu transparentnosti financování politických stran jakožto základních prvků, na kterých je založen celý politický systém (čl. 5 Ústavy ČR). Význam usnesení Poslanecké sněmovny o tom, že strana odstranila protizákonný stav, je dán v případě, kdy již došlo k pravomocnému pozastavení činnosti této strany a kdy tímto usnesením byla stanovená povinnost Poslaneckou sněmovnou uznána za splněnou. Tímto rozhodnutím se činnost strany považuje za řádně obnovenou (§ 14 odst. 3 zákona o politických stranách). V případě, kdy k pozastavení činnosti nedošlo a byl v tomto směru toliko podán příslušný návrh, takovýto význam usnesení Poslanecké sněmovny nemá a není důvodné, aby soud vyčkával schválení tohoto usnesení, tzn. aby fakticky podmiňoval rozhodnutí ve věci předmětným rozhodnutím Poslanecké sněmovny. Pro takový postup není dána zákonná opora a nebyl by ani v souladu s účelem zákona. O tom svědčí kupř. ustanovení § 20a odst. 2 písm. c) zákona o politických stranách, podle něhož výplatu příspěvku na činnost Ministerstvo financí pozastaví, jestliže „byla podána žaloba podle § 15.“ Je tedy zřejmé, že již samotné podání návrhu na pozastavení činnosti politické strany může v konkrétním případě pro dotčenou stranu představovat významný zásah do její činnosti a je proto nanejvýš důležité o těchto návrzích rozhodovat bez zbytečného odkladu. Vyčkávání na příslušné rozhodnutí Poslanecké sněmovny by takovýto zbytečný odklad mohlo představovat, přičemž tuto otázku je navíc nutno vidět i v ústavním kontextu dělby státní moci, kdy je zásadně nevhodné, aby nezávislý soudní orgán de facto podmiňoval svoje rozhodnutí předchozím vydáním rozhodnutí orgánu moci zákonodárné.

Nejvyšší správní soud proto návrh vlády ČR na pozastavení činnosti politické strany „Jirkov 21. století“ zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšnému odpůrci podle obsahu spisu náklady řízení nevznikly a neúspěšný navrhovatel právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustná obnova řízení za podmínek uvedených v § 111 a násl. s. ř. s. Návrh na obnovu řízení lze podat k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy ten, kdo obnovu řízení navrhuje, se dozvěděl o důvodu obnovy. Po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí však může být návrh podán jen tehdy, jestliže byl zrušen trestní rozsudek, jímž byl soud při svém rozhodování vázán.

V Brně dne 14. března 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu